

Skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa

Oktober 2021

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Författningsförslag	4
2.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	7
2.3	Förslag till förordning om ändring i skatteförfarandeförordningen (2011:1261)	10
3	Bakgrund	11
4	Tidigare skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa	11
5	Skattelättnad för avgift till arbetslöshetskassa	12
5.1	En skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa ska införas	12
5.2	Vilka ska ha rätt till skattereduktionen?	13
5.3	Obegränsat skattskyldiga under en del av året	14
5.4	Avgift till en utländsk arbetslöshetskassa	15
5.5	I vilken ordning och mot vilka skatter ska avräkningen göras?	16
6	Skatteförfarandet	16
6.1	Kontrolluppgiftsskyldighet och personuppgiftsbehandling	16
6.2	Uppgiftsskyldighet i inkomstdeklaration	19
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	20
8	Konsekvensanalys	20
9	Författningskommentar	25
9.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	25
9.2	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	27

1 Sammanfattning

I denna promemoria föreslås att det ska införas en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa. Förslaget innebär att 25 procent av den avgift som en medlem under året har betalat till en svensk arbetslöshetskassa ger rätt till en avräkning mot den beräknade skatten. I underlaget för skattereduktion ska efter begäran även avgift till en utländsk arbetslöshetskassa medräknas.

Förslaget innebär även att det införs en skyldighet för arbetslöshetskassor att lämna kontrolluppgift om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa. Kontrolluppgift ska dock inte lämnas för en medlem som skriftligen har begärt detta hos arbetslöshetskassan. Dessutom föreslås en uppgiftsskyldighet i inkomstdeklarationen om avgift till utländsk arbetslöshetskassa.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 och tillämpas på avgifter som betalas efter den 30 juni 2022.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹ dels att 1 kap. 11 § och 67 kap. 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 67 kap. 49–52 §§, och närmast efter 67 kap. 48 § och närmast före 67 kap. 49–52 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 §²

Bestämmelser om hur skatten ska beräknas finns i 65 kap.

Bestämmelser om beräkning av skatt på ackumulerad inkomst finns i 66 kap.

Bestämmelser om skatte-
reduktion för underskott av kapital,
arbetsinkomst (jobbskatteavdrag),
sjukersättning och aktivitets-
ersättning, förvärvsinkomst,
boende i vissa områden (regional
skattereduktion), allmän pensions-
avgift, sjöinkomst, hushållsarbete,
installation av grön teknik, gåva
och mikroproduktion av förnybar el
finns i 67 kap.

Bestämmelser om skatte-
reduktion för underskott av kapital,
arbetsinkomst (jobbskatteavdrag),
sjukersättning och aktivitets-
ersättning, förvärvsinkomst,
boende i vissa områden (regional
skattereduktion), allmän pensions-
avgift, sjöinkomst, hushållsarbete,
installation av grön teknik, gåva,
mikroproduktion av förnybar el *och*
avgift till arbetslöshetskassa finns i
67 kap.

67 kap.

1 §³

I detta kapitel finns bestämmelser
om skattereduktion för fysiska
personer i 2–48 §§ och för juridiska
personer i 2 och 27–33 §§.

Skattereduktion ska anges i hela krontal så att öretal faller bort.

I detta kapitel finns bestämmelser
om skattereduktion för fysiska
personer i 2–52 §§ och för juridiska
personer i 2 och 27–33 §§.

2 §⁴

Skattereduktion ska göras för sjö-
inkomst, allmän pensionsavgift,
arbetsinkomst (jobbskatteavdrag),
sjukersättning och aktivitets-
ersättning, förvärvsinkomst,

Skattereduktion ska göras för sjö-
inkomst, allmän pensionsavgift,
arbetsinkomst (jobbskatteavdrag),
sjukersättning och aktivitets-
ersättning, förvärvsinkomst,

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2020:1168.

³ Senaste lydelse 2020:1168.

⁴ Senaste lydelse 2020:1168.

boende i vissa områden (regional skattereduktion), underskott av kapital, hushållsarbete, installation av grön teknik, gåva och mikroproduktion av förnybar el i nu nämnd ordning.

Skattereduktion ska räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt som beräknats enligt 65 kap., mot statlig fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt samt mot kommunal fastighetsavgift enligt lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift. Skattereduktion enligt 5–9 d, 34, 35 och 46–48 §§ ska dock räknas av endast mot kommunal inkomstskatt.

boende i vissa områden (regional skattereduktion), underskott av kapital, hushållsarbete, installation av grön teknik, gåva, mikroproduktion av förnybar el och avgift till arbetslöshetskassa i nu nämnd ordning.

Avgift till arbetslöshetskassa

Vilka som kan få skattereduktion

49 §

De som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret, har rätt till skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa.

Sådan rätt till skattereduktion har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, utslutande eller så gott som utslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Underlag för skattereduktion

50 §

Underlaget för skattereduktion består av avgift som betalas till en svensk arbetslöshetskassa.

Avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring ska efter begäran medräknas i underlaget.

Skattereduktionens storlek

51 §

Skattereduktionen uppgår till 25 procent av underlaget.

Obegränsat skattskyldiga under en del av beskattningsåret

52 §

De som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 49–51 §§ med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken de är obegränsat skattskyldiga.

Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska dock bestämmelserna i 49–51 §§ tillämpas utan de begränsningar som anges i första stycket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
 2. Lagen tillämpas första gången på avgifter som betalas efter den 30 juni 2022.

2.2 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Häri genom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) dels att 22 kap. 1 §, 23 kap. 2 § och 31 kap. 1 § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas två nya paragrafer, 22 kap. 27 § och 31 kap. 33 d §, och närmast före 22 kap. 27 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 kap.

1 §¹

I detta kapitel finns bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om

– överlåtelse av privatbostadsrätt och andelar i vissa bostadsföretag (2 och 3 §§),

– samfällighet (5 och 6 §§),

– räntebidrag (7 §),

– pensionsförsäkringar och pensionssparkonton (8 och 9 §§),

– avskattning av pensionsförsäkring (10 §),

– tjänstepensionsavtal (11 §),

– underlag för avkastningsskatt på livförsäkringar (12 §),

– skattereduktion för förmån av hushållsarbete (13 §),

– elcertifikat (14 §),

– utsläppsrätter, utsläppsminskningenheter och certifierade utsläppsminskningar (15 §),

– schablonintäkt vid innehav av ett investeringssparkonto (16 §),

– schablonintäkt vid innehav av andelar i värdepappersfonder, fondföretag, specialfonder och utländska specialfonder (17–21 §§),

– gåva (22 §),

– investeraravdrag (23 och 24 §§),

– skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el (25 §),

– skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el (25 §),

och

– utnyttjande av vissa personaloptioner (26 §).

– utnyttjande av vissa personaloptioner (26 §), och

– skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa (27 §).

Skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa

27 §²

Kontrolluppgift ska lämnas om skattereduktion för avgift till

¹ Senaste lydelse 2019:455

² Tidigare 27 § upphävd genom 2019:129.

arbetslöshetskassa enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av svenska arbetslöshetskassor.

Kontrolluppgift ska dock inte lämnas för en medlem som skriftligen har begärt detta hos arbetslöshetskassan.

I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om avgifter som har betalats till arbetslöshetskassan under året.

23 kap.

2 §³

Kontrolluppgifter enligt 15 kap., 16 kap. 1 § om ersättning som avses i 16 kap. 3 § 2 samt 4 § 1 a, 2 a och 3 a, 17, 19, 20, 21 kap., 22 kap. 2, 3, 9–11, 17–21 och 23–26 §§, 22 a kap. samt 22 b kap. ska även lämnas för fysiska personer som är begränsat skattskyldiga.

Kontrolluppgift enligt 22 kap. 10 § ska också avse omständigheter som medför eller kan medföra avskattning enligt 5 § första stycket 6, 6 a eller 7 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

31 kap.

1 §⁴

I detta kapitel finns bestämmelser om

- uppgifter som ska lämnas i samtliga inkomstdeklarationer (2 och 3 §§),
- uppgifter som fysiska personer och dödsbon ska underrättas om och godkänna eller lämna (4 och 5 §§),
- uppgift som ska lämnas om inkomstslaget tjänst (6 §),
- uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget näringsverksamhet (7–15 a §§),
- uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget kapital (16–19 b §§),
- uppgift om tillkommande belopp (20 §),
- uppgifter om vissa andelsavyttringar m.m. (21–24 §§),
- uppgifter för beräkning av egenavgifter (25 och 26 §§),
- uppgifter som fåmansföretag samt företagsledare och delägare ska lämna (27–29 §§),
- uppgift om tillskott och uttag (30 §),
- uppgift om betalning till utlandet (31 §),
- uppgift som ekonomiska föreningar ska lämna (32 §),

³ Senaste lydelse 2019:129.

⁴ Senaste lydelse 2020:865.

- uppgifter om skattereduktion (33–33 c §§), och
- uppgifter om prissättningsbesked (34 §).
- uppgifter om skattereduktion (33–33 d §§), och

33 d §

Den som begär att avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring ska medräknas i underlaget för skattereduktion enligt 67 kap. 50 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämna uppgift om underlaget för skattereduktionen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
 2. De nya bestämmelserna i 22 kap. 27 § och 31 kap. 33 d § och bestämmelserna i 23 kap. 2 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på uppgifter som avser kalenderåret 2022.
 3. I en kontrolluppgift enligt 22 kap. 27 § som avser kalenderåret 2022 ska uppgift endast lämnas om avgifter som betalas efter den 30 juni 2022.

2.3 Förslag till förordning om ändring i skatteförfarandeförordningen (2011:1261)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 6 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

6 §¹

En underrättelse enligt 31 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska innehålla

1. sådana identifikationsuppgifter som anges i 7 §,
2. uppgifter om intäkter i inkomstslaget tjänst samt intäkter och kostnader i inkomstslaget kapital,
3. uppgifter om avdrag för avgift för pensionsförsäkring och för inbetalning på pensionssparkonto,
4. uppgifter som behövs för beräkning av fastighets-skatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighets-skatt,
5. uppgift om underlag för skatte-reduktion för hushållsarbete, gåva och mikroproduktion av förnybar el enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), och
5. uppgift om underlag för skatte-reduktion för hushållsarbete, gåva, mikroproduktion av förnybar el och avgift till arbetslöshetskassa enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), och
6. uppgifter som behövs för beräkning av fastighetsavgift enligt lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift.

Underrättelsen ska ske genom att uppgifterna anges i det fastställda formuläret för inkomstdeklarationen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2022.

3 Bakgrund

Regeringen har i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 11.3) aviserat att en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa bör införas den 1 juli 2022. Mot den bakgrunden har denna promemoria utarbetats inom Finansdepartementet.

4 Tidigare skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa

Den 1 januari 2002 infördes en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa (prop. 2001/02:36, bet. 2001/02:SkU6, rskr. 2001/02:119, SFS 2001:1168). Samtidigt avskaffades avdragsrätten för sådan avgift. Ändringarna motiverades bl.a. av att förutsättningarna för avdragsrätten successivt hade försämrats. Enbart ett begränsat antal skattskyldiga omfattades av avdragsrätten eftersom det krävdes för avdragsrätt att avdragsgilla s.k. övriga kostnader uppgick till minst 1 000 kronor. För att säkerställa värdet av avdragsrätten ersattes den därför av en skattereduktion (a. prop. s. 13–15). Bestämmelserna infördes i 65 kap. 11 b och 11 c §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Underlaget för skattereduktionen utgjordes av de avgifter som betalats till en svensk arbetslöshetskassa under året. I underlaget ingick under vissa förutsättningar även medlemsavgiften till en utländsk arbetslöshetskassa. Skattereduktionens storlek var 40 procent av underlaget. Arbetslöshetskassorna var skyldiga att lämna kontrollavgift till Skatteverket. Kontrollavgiften skulle innehålla avgiften om betald medlemsavgift.

Den 1 januari 2005 anpassades bestämmelserna med anledning av de krav som följer av EU-rätten (prop. 2004/05:19, bet. 2004/05:SkU9, rskr. 2004/05:74, SFS 2004:1139). Anpassningarna innebar bl.a. att även begränsat skattskyldiga under vissa förutsättningar kunde få skattereduktion för avgiften till en utländsk arbetslöshetskassa.

Skattereduktionen avskaffades den 1 januari 2007 av finansieringsskäl (prop. 2006/07:1 Skattefrågor avsnitt 5.2.3, bet. 2007/07:FiU1, rskr. 2006/07:9, SFS 2006:1344).

5 Skattelättnad för avgift till arbetslöshetskassa

5.1 En skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa ska införas

Promemorians förslag: En skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa ska införas.

Underlaget för skattereduktionen ska bestå av den avgift som en medlem betalar till en svensk arbetslöshetskassa och skattereduktionens storlek ska uppgå till 25 procent av underlaget.

Skälen för promemorians förslag

Betydelsen av att vara medlem i en arbetslöshetskassa för arbetslöshetsförsäkringen

Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, förkortad ALF, innehåller de regler och krav som ställs för rätt till arbetslöshetsersättning. Arbetslöshetsförsäkringen handhas i sin tur av arbetslöshetskassor (5 § ALF). Bestämmelserna om arbetslöshetskassor finns i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, förkortad LAK. I LAK finns bl.a. bestämmelser om rätten till medlemskap i en kassa (se 34–36 §§ i lagen).

Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring (4 § ALF). Ett av kraven för ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen är medlemskap i en arbetslöshetskassa under minst tolv sammanhängande månader, under förutsättning att medlemmen efter det senaste inträdet i kassan uppfyllt arbetsvillkoret i 12–14 §§ ALF. Det framgår av det s.k. medlemsvillkoret i 7 § ALF. Ett medlemskap i en arbetslöshetskassa är således av avgörande betydelse för vilken ersättning som kan lämnas vid arbetslöshet eftersom medlemskapet avgör om inkomstrelaterad ersättning kan lämnas.

Mot bakgrund av vikten av ett medlemskap i en arbetslöshetskassa genomfördes med anledning av covid-19-pandemin en tillfällig förändring av medlemsvillkoret i syfte att fler skulle kunna få rätt till inkomstrelaterad ersättning. Under perioden mars–december 2020 tillgodoräknades en sökande för varje faktisk medlemsmånad ytterligare tre månaders medlemskap (prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:212, SFS 2020:217 och SFS 2020:218). På så sätt kunde medlemsvillkoret under denna period uppfyllas redan efter tre månaders medlemskap i en arbetslöshetskassa (a. prop. s. 18 och 19). Även andra tillfälliga särskilda åtgärder i arbetslöshetsförsäkringen genomfördes med anledning av pandemin, bl.a. en lättnad i arbetsvillkoret (a. prop. s. 19–24).

En skattereduktion för avgiften till en arbetslöshetskassa ska införas

Det ligger i samhällets intresse att underlätta och uppmuntra till att fler ansluter sig till arbetslöshetsförsäkringen eftersom det är viktigt att enskilda omfattas av ett försäkringsskydd vid arbetslöshet som i sin tur upprätthåller konsumtionsförmågan och köpkraften. En hög anslutningsgrad bidrar, förutom till ekonomisk stabilitet under lågkonjunkturer, även

till att upprätthålla legitimiteten och försäkringsmässigheten i arbetslöshetsförsäkringen.

En skattelättnad för avgiften till en arbetslöshetskassa kan utgöra en uppmuntran till medlemsanslutning och därmed även ett incitament till att skaffa ett försäkringsskydd mot de ekonomiska följderna av arbetslöshet. Det föreslås därför att det ska införas en skattelättnad för avgift till en arbetslöshetskassa. Det är lämpligt att skattelättnaden utformas som en skattereduktion. En skattereduktion för avgiften till en arbetslöshetskassa är nämligen att föredra jämfört med en motsvarande avdragsrätt. Ett skäl till det är att en skattereduktion är mer skattemässigt neutral för olika inkomstlägen.

Mot denna bakgrund föreslås att det ska införas en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa.

Underlaget för skattereduktionen och skattereduktionens storlek

Det föreslås att underlaget för skattereduktionen består av den avgift som betalas till en svensk arbetslöshetskassa. Med det avses de avgifter som en arbetslöshetskassa ska ta ut av medlemmarna och som bestäms så att de i förening med andra inkomster täcker kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och övriga utgifter (41 § LAK). Att avgiften till en utländsk arbetslöshetskassa under vissa förutsättningar ska få medräknas i underlaget behandlas i avsnitt 5.4 nedan.

Det bedöms som lämpligt att skattereduktionens storlek uppgår till 25 procent av underlaget. Den föreslagna nivån är en rimlig avvägning mellan att uppmuntra medlemsanslutning och att begränsa förslaget negativa effekter på de offentliga finanserna.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 1 kap. 11 § och 67 kap. 1 § IL och att två nya paragrafer, 67 kap. 50 och 51 §§, införs i samma lag.

5.2 Vilka ska ha rätt till skattereduktionen?

Promemorians förslag: De som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret ska ha rätt till skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa.

Sådan rätt till skattereduktion ska också gälla för de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 inkomstskattelagen, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott i Sverige.

Skälen för promemorians förslag: Skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa bör gälla för fysiska personer som betalar sådan avgift om de är inkomstskattskyldiga i Sverige. Skattereduktionen ska därför gälla den som betalat avgift till en arbetslöshetskassa och som under någon del av beskattningsåret varit obegränsat skattskyldig. Frågan om i vilken utsträckning som en person som enbart varit obegränsat skattskyldig under

en del av beskattningsåret ska ha rätt till skattereduktion behandlas i avsnitt 5.3 nedan.

Rätten till skattereduktion ska på motsvarande sätt även gälla de som betalat sådan avgift och som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 IL. Det ska dock enbart gälla om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige. Rätten till skattereduktion för begränsat skattskyldiga utformas med denna begränsning på motsvarande sätt som gäller för t.ex. rätten till grundavdraget (63 kap. 2 § IL), jobbskatteavdraget (67 kap. 5 § IL), skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning (67 kap. 9 a § IL) och skattereduktionen för förvärvsinkomster (67 kap. 46 § IL). Det är således en sedan tidigare etablerad reglering vars syfte är att förhindra att s.k. personliga avdrag, t.ex. grundavdrag, medges i såväl arbets- som hemviststaten (prop. 2004/05:19 s. 44). Samma begränsning gällde för övrigt även för den tidigare skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa efter den EU-anpassning som gjordes av den dåvarande skattereduktionen år 2005 (prop. 2004/05:19, bet. 2004/05:SkU9, rskr. 2004/05:74, SFS 2004:1139).

Lagförslag

Förslaget medför att en ny paragraf, 67 kap. 49 §, införs i IL.

5.3 Obegränsat skattskyldiga under en del av året

Promemorians förslag: De som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret, ska ha rätt till skattereduktion med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken de är obegränsat skattskyldiga.

Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska dock bestämmelserna om skattereduktionen gälla utan sådana begränsningar.

Skälen för promemorians förslag: På motsvarande sätt som gäller för grundavdraget (63 kap. 4 § IL), jobbskatteavdraget (67 kap. 9 § IL), skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning (67 kap. 9 d § IL) och skattereduktionen för förvärvsinkomster (67 kap. 48 § IL) ska skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa fördelas efter den tid den skattskyldige varit obegränsat skattskyldig i landet. Det innebär att om den skattskyldige enbart varit obegränsat skattskyldig under en del av beskattningsåret, så ska rätten till skattereduktion gälla med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts om han eller hon varit obegränsat skattskyldig under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken den skattskyldige varit obegränsat skattskyldig.

En sådan begränsning av rätten till skattereduktion ska dock inte gälla om den skattskyldige har sin förvärvsinkomst uteslutande eller så gott som

uteslutande från Sverige. I sådant fall ska skattereduktionen beräknas som om den skattskyldige varit obegränsat skattskyldig under hela beskattningsåret. Även i det avseendet motsvarar förslaget vad som gäller för grundavdraget och de ovan nämnda skattereduktionerna.

Lagförslag

Förslaget medför att en ny paragraf. 67 kap. 52 §, införs i IL.

5.4 Avgift till en utländsk arbetslöshetskassa

Promemorians förslag: Efter begäran ska även avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring medräknas i underlaget för skattereduktion.

Skälen för promemorians förslag: Vid den senaste perioden med en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa kunde såväl obegränsat som begränsat skattskyldiga få skattereduktion för avgift som betalats till en utländsk arbetslöshetskassa om vissa, i lagen angivna, förutsättningar var uppfyllda. Det gällde efter EU-anpassningen av bestämmelserna den 1 januari 2005 (prop. 2004/05:19, bet. 2004/05:SkU9, rskr. 2004/05:74, SFS 2004:1139).

Det krävdes för rätt till den dåvarande skattereduktionen att avgiften betalades till en utländsk arbetslöshetskassa eller att det var fråga om en motsvarande avgift enligt en utländsk stats system för arbetslöshetsförsäkring. En sådan ordning bedöms även nu vara lämplig och nödvändig för att uppfylla EU-rättens krav på bl.a. ickediskriminering (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2004 ref. 86). I annat fall skulle förslaget kunna missgynna t.ex. den som är bosatt i Sverige och som därmed är obegränsat skattskyldig här men som på grund av arbete i en annan medlemsstat omfattas av den statens (arbetslandets) arbetslöshetsförsäkring och därför anslutit sig som medlem i en arbetslöshetskassa i arbetslandet (jfr artikel 11.3.a Europaparlamentets och rådets förordning [EG] nr 883/2004 av den 29 april 2004 om de sociala trygghetssystemen). Missgynnandet skulle kunna uppstå i förhållande till den som både är bosatt och har sitt arbete i Sverige och som därför anslutit sig till en svensk arbetslöshetskassa.

I underlaget för skattereduktion ska därför även ingå avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats system för arbetslöshetsförsäkring. Det bör i förekommande fall vara den skattskyldiges ansvar att visa att avgift som han eller hon betalat är av sådant slag att den är jämförbar med avgiften till en svensk arbetslöshetskassa.

Det föreslås även för såväl obegränsat som begränsat skattskyldiga att det ska krävas att en begäran framställs för att skattereduktion ska kunna göras för sådan utländsk avgift. Det motsvarar vad som gäller enligt skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning för den som begär att en motsvarande utländsk ersättning ska medräknas i underlaget (67 kap. 9 b § andra stycket IL). Se mer om kravet på begäran i avsnitt 6.2 nedan.

Lagförslag

Förslaget medför att en ny bestämmelse, 67 kap. 50 § andra stycket, införs i den paragraf i IL som föreslås ovan.

5.5 I vilken ordning och mot vilka skatter ska avräkningen göras?

Promemorians förslag: Skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa ska göras efter övriga skattereduktioner i inkomstskattelagen och mot kommunal och statlig inkomstskatt, statlig fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift.

Skälen för promemorians förslag: I 67 kap. 2 § första stycket IL anges att de skattereduktioner som framgår av kapitlet i förhållande till varandra ska göras i en viss ordning. Avräkningsordningen har betydelse om en skattskyldig har rätt till flera skattereduktioner. Skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa ska göras efter övriga skattereduktioner som framgår av 67 kap. IL.

Av 67 kap. 2 § andra stycket IL framgår att skattereduktionerna som framgår av kapitlet som huvudregel ska räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt, statlig fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift. Det är lämpligt att samma huvudregel ska gälla för skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa. Det bedöms därför att skattereduktionen inte kräver någon ändring i 67 kap. 2 § andra stycket IL.

Lagförslag

Förslaget medför en ändring i 67 kap. 2 § första stycket IL.

6 Skatteförfarandet

6.1 Kontrolluppgiftsskyldighet och personuppgiftsbehandling

Promemorians förslag: En kontrolluppgiftsskyldighet om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa ska införas. Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av svenska arbetslöshetskassor. I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om avgifter som betalats till arbetslöshetskassan under året.

Kontrolluppgifter ska lämnas även för begränsat skattskyldiga personer.

Kontrolluppgift ska inte lämnas för en medlem som skriftligen har begärt detta hos arbetslöshetskassan.

Skälen för promemorians förslag

En kontrolluppgiftsskyldighet ska införas

Av 24 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, framgår att kontrolluppgifter ska lämnas för varje kalenderår och som huvudregel ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari närmast följande kalenderår. Alla kontrolluppgifter ska innehålla bl.a. nödvändiga identifikationsuppgifter för såväl den uppgiftsskyldige som för den som kontrolluppgiften lämnas för (24 kap. 4 § 1 SFL). Den som är skyldig att lämna kontrolluppgift ska som huvudregel senast samma datum informera den som uppgiften avser om de uppgifter som har lämnats i kontrolluppgiften (34 kap. 3 § första stycket SFL). Rubriken till 22 kap. SFL är ”Kontrolluppgift om vissa andra förhållanden” och i kapitlet finns bl.a. bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om skattereduktion för förmån av hushållsarbete (13 §), gåva (22 §) och skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el (25 §).

I likhet med vad som gällde för den senaste skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa, som avskaffades 2007, ska även den nu föreslagna skattereduktionen förenas med en kontrolluppgiftsskyldighet. En sådan ordning innebär att uppgifterna inte behöver lämnas i inkomstdeklarationen av den skattskyldige vilket i sin tur minskar såväl den administrativa bördan som risken för att felaktiga uppgifter lämnas. Kontrolluppgiften ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av svenska arbetslöshetskassor och ska innehålla uppgift om avgifter som betalats till arbetslöshetskassan under året. Sådana kontrolluppgifter ska även lämnas för begränsat skattskyldiga.

Kontrolluppgift ska dock inte lämnas, om medlemmen skriftligen har begärt detta hos arbetslöshetskassan. Förslaget motiveras närmare nedan.

I samband med att en arbetslöshetskassa lämnar kontrolluppgift till Skatteverket ska kassan informera den som uppgiften avser, dvs. medlemmen, om de uppgifter som har lämnats till Skatteverket (34 kap. 3 § första stycket SFL). Skatteverket ska även underrätta fysiska personer och dödsbon som kan antas vara deklarationsskyldiga om de kontrolluppgifter som har kommit in till verket (31 kap. 4 § SFL). Förslaget kräver även en ändring i 6 kap. 6 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261), förkortad SFF, som anger att Skatteverkets underrättelse ska innehålla underlaget för skattereduktionen. Genom ändringen tydliggörs också att underrättelsen ska ske genom att uppgifterna anges i det fastställda formuläret för inkomstdeklarationen.

En möjlighet ska införas för medlemmar att begära att kontrolluppgift inte lämnas

Den föreslagna kontrolluppgiftsskyldigheten ger upphov till att personuppgifter måste behandlas. I kontrolluppgiften ska arbetslöshetskassan lämna identifikationsuppgifter och uppgift om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa. Förutom att arbetslöshetskassorna ska lämna kontrolluppgift ska personuppgifter även behandlas av Skatteverket i beskattningsdatabasen. Det rör sig därför om en sådan personuppgiftsbehandling som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter

och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning.

För Skatteverkets personuppgiftsbehandling i beskattningsverksamheten gäller även lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet som innehåller bestämmelser som kompletterar EU:s dataskyddsförordning.

Behandlingen av personuppgifter hos enskilda bedöms ha rättslig grund på det sätt som krävs enligt artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning. Den rättsliga grunden för behandlingen hos arbetslöshetskassorna är i första hand att den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse (dvs. att lämna kontrolluppgift) på det sätt som anges i artikel 6.1 c EU:s dataskyddsförordning. Grunden för behandlingen är vidare fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning. Det rättsliga grunden framgår av förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen och förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen där även syftet med behandlingen framgår.

Den behandling som förslaget ger upphov till hos arbetslöshetskassorna i samband med att kontrolluppgift lämnas till Skatteverket avser bl.a. uppgift om medlemskap i arbetslöshetskassa och det utgör inte en sådan särskild kategori av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning och som är förbjuden om inte ytterligare villkor är uppfyllda. Detta hindrar dock inte att känsliga personuppgifter ändå kan förekomma i ett enskilt fall. Bland annat är det enligt 41 § LAK möjligt för en arbetslöshetskassa att besluta om olika medlemsavgifter för olika medlemskategorier, om det finns skäl till det. Härigenom skulle ett medlemskap till fackförening kunna komma att utläsas indirekt utifrån avgiftens storlek som ligger till grund för den kontrolluppgift som arbetslöshetskassan ska lämna till Skatteverket. Behandling av känsliga personuppgifter är i detta fall nödvändig för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk (anspråket på skattereduktion) på det sätt som anges i artikel 9.2 f i EU:s dataskyddsförordning. Behandlingen hos arbetslöshetskassorna är mot denna bakgrund förenlig med EU:s dataskyddsförordning.

För personuppgiftsbehandlingen hos Skatteverket är den rättsliga grunden i första hand artikel 6.1 e EU:s dataskyddsförordning, dvs. att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Grunden för behandlingen är vidare fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 genom förordningen (2017:154) med instruktion för Skatteverket och skatteförfarandelagen. De närmare ändamålen för behandlingen liksom andra specificerade bestämmelser finns i lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Som anges ovan kan behandling av känsliga personuppgifter i den mening som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning aktualiseras. Behandlingen hos Skatteverket av känsliga personuppgifter är i detta fall nödvändig för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk (anspråket på skattereduktion) på det sätt som anges i artikel 9.2 f i EU:s dataskyddsförordning. Det finns således stöd för sådan behandling.

En möjlig åtgärd för att säkerställa att personuppgiftsbehandlingen är proportionerlig mot det mål som eftersträvas är att införa en möjlighet för medlemmen att till arbetslöshetskassan begära att kontrolluppgift av-

seende betald avgift inte ska lämnas. En sådan åtgärd bedöms medföra endast marginellt ökad administration hos arbetslöshetskassorna. Det föreslås därför att en medlem skriftligen ska kunna begära till arbetslöshetskassan att kontrolluppgift inte lämnas. En sådan möjlighet påverkar inte rätten till skattereduktion om han eller hon i beskattningsärendet styrker att avgift har betalats och förutsättningarna för skattereduktion i övrigt är uppfyllda. Mot bakgrund av detta och att behandlingen av personuppgifter hos Skatteverket sker i syfte att fastställa en skattemässig förmån för den enskilde, dvs. skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa, bedöms behandlingen vara proportionerlig. Behandlingen hos Skatteverket bedöms mot denna bakgrund vara förenlig med EU:s dataskyddsförordning.

Av 1 kap. 4 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet framgår att uppgifter bl.a. får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter samt för revision och annan kontrollverksamhet. Av 2 kap. 2 § samma lag framgår vidare att i beskattningsdatabasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamhet enligt 1 kap. 4 § 1–9. I 2 kap. 3 § i den lagen och i 2 § förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet finns bestämmelser om vilka uppgifter som får behandlas i beskattningsdatabasen. Den behandling av personuppgifter som förslaget ger upphov till hos Skatteverket är tillåten enligt de angivna bestämmelserna. Även i de fall det rör sig om känsliga personuppgifter så finns det stöd för behandlingen. Av 1 kap. 7 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet följer att känsliga personuppgifter får behandlas endast om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för behandlingen av det, eller om det särskilt anges i 2 kap. I 2 kap. 4 § samma lag anges att en handling som har kommit in i ett ärende får behandlas i beskattningsdatabasen och får innehålla sådana uppgifter som avses i 1 kap. 7 §.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att den personuppgiftsbehandling som förslaget ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning och inte medför något behov av ändringar i lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Författningsförslag

Förslaget medför ändringar i 22 kap. 1 § och 23 kap. 2 § SFL samt att en ny paragraf, 22 kap. 27 §, införs i samma lag. Vidare ändras 6 kap. 6 § SFF.

6.2 Uppgiftsskyldighet i inkomstdeklaration

Promemorians förslag: Den som begär att avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring ska medräknas i underlaget för skattereduktionen ska lämna uppgift om underlaget i inkomstdeklarationen.

Skälen för promemorians förslag: I avsnitt 6.1 ovan föreslås införandet av en kontrolluppgiftsskyldighet för svenska arbetslöshetskassor. Det framstår inte som rimligt med en sådan skyldighet även för utländska arbetslöshetskassor. För att Skatteverket ska kunna beräkna skattereduktionen i dessa fall föreslås i stället att den som begär att avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring ska medräknas i underlaget för skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa ska lämna uppgift om underlaget för skattereduktionen i inkomstdeklarationen.

Lagförslag

Förslaget medför en ändring i 31 kap. 1 § SFL samt att en ny paragraf, 31 kap. 33 d §, införs i samma lag.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Bestämmelserna i inkomstskattelagen om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa ska tillämpas på avgifter som betalas efter den 30 juni 2022.

Uppgifter om skattereduktionen ska lämnas till Skatteverket för kalenderåret 2022, men begränsas till att omfatta avgiftsbetalningar som görs efter den 30 juni 2022.

Skälen för promemorians förslag: Ändringarna bör träda i kraft snarast möjligt. I syfte att få en enkel start på systemet bedöms det som lämpligast att låta betalningsdatumet vara avgörande för vilka avgifter som skattereduktionen ska tillämpas. Skattereduktionen ska därför tillämpas första gången på avgifter som betalas efter den 30 juni 2022.

Ändringarna i skatteförfarandelagen om uppgiftsskyldighet i kontrolluppgift och i inkomstdeklaration om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa ska tillämpas första gången på uppgifter som avser kalenderåret 2022. Kontrolluppgiftsskyldigheten för kalenderåret 2022 ska dock begränsas till att avse sådana betalningar för vilka skattereduktion kan göras, dvs. till betalningar som görs efter den 30 juni 2022.

8 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att uppmuntra till medlemsanslutning till arbetslöshetskassorna och förslaget är därmed även ett incitament till att skaffa ett försäkringsskydd mot de ekonomiska följderna av arbetslöshet. Det ligger i samhällets intresse att uppmuntra medlemsanslutning till arbetslöshetskassorna eftersom det är viktigt att enskilda omfattas av ett försäkringsskydd vid arbetslöshet som i sin tur upprätthåller konsumtionsförmågan och köpkraften. En hög anslutningsgrad bidrar, förutom till ekonomisk stabilitet under lågkonjunkturer, även till att upprätthålla legitimiteten och försäkringsmässigheten i arbetslöshetsförsäkringen.

En alternativ lösning hade varit att ge avdragsrätt för medlemsavgiften. En skattereduktion är dock att föredra jämfört med en motsvarande avdragsrätt då en skattereduktion är mer skattemässigt neutral för olika inkomstlagen. Skulle ingen förändring komma till stånd uteblir de av förslaget förväntade effekterna som beskrivs nedan. Förslaget innebär också att en ny så kallad skatteutgift uppstår.

Offentligfinansiella effekter

Den offentligfinansiella effekten av en skattereduktion på 25 procent av avgiften för medlemskap i arbetslöshetskassa beräknas uppgå till -1,62 miljarder kronor årligen. Med ett ikraftträdande den 1 juli 2022 beräknas den offentligfinansiella effekten uppgå till -0,81 miljarder kronor 2022. Skattereduktionen påverkar inte kommunernas skatteintäkter utan minskar statens totala skatteintäkter. Beräkningarna är baserade på statistik från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) över medlemstal och avgifter i juli 2021. I samband med att coronapandemin bröt ut och regeringen tillfälligt gjorde regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen mer generöst ökade medlemstalen i arbetslöshetskassorna kraftigt. I juli 2021 hade arbetslöshetskassorna ca 276 000 fler medlemmar än i juli 2019. En viss del av denna uppgång i medlemstal är sannolikt temporär vilket talar för ett något minskat antal medlemmar de närmaste åren givet att återhämtningen håller i sig. Färre antal medlemmar skulle innebära en lägre offentligfinansiell effekt av förslaget än vad som redovisas här.

Effekter för enskilda

Förslaget gynnar de individer som är eller blir medlemmar i en arbetslöshetskassa. Förslaget innebär att kostnaden för medlemskapet i en arbetslöshetskassa minskar med 25 procent. En person som betalar 140 kronor per månad i medlemsavgift kommer således att erhålla en skatte-

reduktion på 35 kronor i månaden, eller 420 kronor per år, till följd av skattereduktionen.

Effekter för sysselsättningen

Skattereduktionen bedöms inte få några betydande effekter för sysselsättning, arbetade timmar eller arbetslöshet.

Eftersom skattereduktionen är lika stor för den som är i arbete som för den som är arbetslös påverkar skattereduktionen i sig inte lönsamheten i att arbeta jämfört med att vara arbetslös. För de som arbetar och är med i en arbetslöshetskassa gör skattereduktionen att samma nettoinkomst kan uppnås med färre antal arbetade timmar, vilket skulle kunna leda till ett minskat arbetsutbud bland dessa personer. Skattereduktionen förväntas i viss utsträckning även öka värdet av att delta i arbetskraften. Då förslaget beräknas innebära en skattereduktion på i genomsnitt ca 415 kronor per person och år förväntas emellertid både eventuella positiva effekter på arbetskraftsdeltagande och negativa effekter på arbetade timmar bland dem som arbetar vara begränsade.

I den mån anslutningsgraden till arbetslöshetskassorna ökar till följd av förslaget minskar den förväntade kostnaden vid arbetslöshet för fler personer. Detta kan leda till högre arbetslöshet om dessa personer i högre utsträckning väljer bort arbeten de skulle kunna få eller söker arbete i mindre utsträckning. Vidare skulle en högre anslutningsgrad kunna leda till högre löner i ekonomin och därmed en högre arbetslöshet. Anledningar till att löner skulle kunna öka när anslutningsgraden ökar kan exempelvis vara att fackföreningars eller individers förhandlingsposition gentemot arbetsgivarna förbättras när kostnaden förknippad med arbetslöshet minskar. År 2007 höjdes medlemsavgiften till arbetslöshetskassorna och samtidigt togs den dåvarande skattereduktionen för medlemsavgiften bort. Detta innebar att kostnaden för medlemskap ökade kraftigt. Den ökade kostnaden ledde till att anslutningsgraden till arbetslöshetskassorna sjönk med ca 10 procentenheter vilket i sin tur innebar lägre löneökningar efterföljande år.¹ Jämfört med reformerna 2007 innebär det aktuella förslaget emellertid en relativt begränsad förändring av kostnaden för medlemskap i en arbetslöshetskassa. Det är därmed sannolikt att effekten på anslutningsgraden till arbetslöshetskassorna är mindre och att förslaget inte innebär mer än försumbara effekter på löner och arbetslöshet.

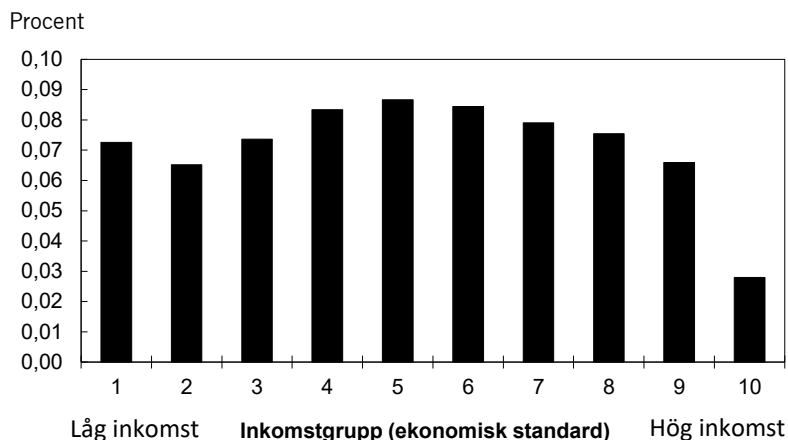
Fördelningseffekter

Medlemskap i en arbetslöshetskassa är mindre utbrett i den nedre delen av inkomstfördelningen. Procentuellt sett gynnar förslaget därför främst personer i mitten av inkomstfördelningen (se figur 8.1). För personer i inkomstgrupp 4–6 höjer förslaget den ekonomiska standarden med ca 0,08–0,09 procent. Den lägsta procentuella ökningen av ekonomisk standard sker bland personer med de högsta inkomsterna. I den högsta

¹ I IFAU-rapporten ”Hur påverkar anslutningsgraden till a-kassan lönebildningen?” finner von Buxhoeveden att en minskning av anslutningsgraden med 10 procent kan leda till att löner minskar med 1–5 procent.

inkomstgruppen ökar den ekonomiska standarden i genomsnitt med ca 0,03 procent till följd av förslaget.

Figur 8.1 Genomsnittlig effekt på ekonomisk standard i olika inkomstgrupper till följd av förslaget om skattereduktion för medlemsavgiften till en arbetslöshetskassa

Anm.: Ekonomisk standard är summan av hushållets samtliga inkomster minus skatter justerat för hushållets storlek och sammansättning.

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

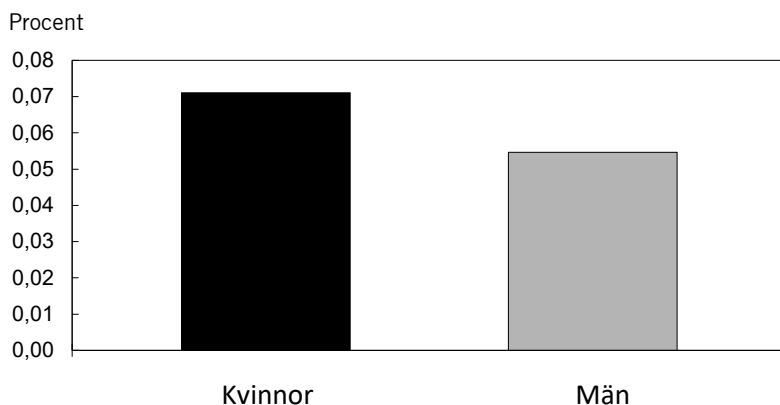
Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Det är något fler män än kvinnor som är medlemmar i en arbetslöshetskassa. I juli 2021 var ca 1 951 000 kvinnor medlemmar i en arbetslöshetskassa jämfört med ca 1 963 000 män. Anslutningsgraden är dock högre bland kvinnor. Bland personer i arbetskraften mellan 20 och 64 år var i juli 2021 ca 78 procent av kvinnorna och ca 72 procent av männen med i en arbetslöshetskassa.

Kvinnliga medlemmar i en arbetslöshetskassa betalade i juli 2021 i genomsnitt 136 kronor per månad i avgift och manliga medlemmar betalade 140 kronor per månad i genomsnitt. Skillnaden beror på att kvinnor och män i viss utsträckning tillhör olika arbetslöshetskassor med olika avgiftsnivåer. Detta är i sin tur en konsekvens av yrkessegregationen på den svenska arbetsmarknaden. Exempelvis arbetar kvinnor i betydligt större utsträckning än män i branscher knutna till Kommunals arbetslöshetskassa vars avgift är relativt låg. Det innebär att skattereduktion för män i genomsnitt är något högre, 420 kronor per år för män jämfört med 408 kronor per år för kvinnor.

Även om den föreslagna skattereduktionen förväntas bli något lägre för kvinnor än för män i kronor räknat så blir den procentuella ökningen av den individuella disponibla inkomsten till följd av förslaget högre för kvinnor än för män då kvinnors inkomster i genomsnitt är lägre än mäns. I genomsnitt ökar förslaget den individuella disponibla inkomsten med ca 0,07 procent för kvinnor och ca 0,05 procent för män (se figur 8.2.)

Figur 8.2 Genomsnittlig effekt på individuell disponibel inkomst för kvinnor och män av förslag om en skattereduktion för medlemsavgiften till en arbetslöshetskassa

Anm.: Befolkningen 20 år och äldre. Individuell disponibel inkomst är summan av individens inkomster minus skatter. Transfereringar som går till hushållet eller barn delas lika mellan sammanboende par.

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Effekter för arbetslöshetskassor och arbetstagarorganisationer

Förslaget innebär att det införs en kontrolluppgiftsskyldighet för arbetslöshetskassorna. Då det rör sig om uppgifter som arbetslöshetskassorna redan samlar in bedöms den administrativa kostnaden vara begränsad.

Då förslaget minskar kostnaden för medlemskap i en arbetslöshetskassa förväntas medlemsantalet i arbetslöshetskassorna öka. Jämfört med de förändringar av kostnaden för medlemskap som genomfördes 2007 är kostnadsförändringen relativt liten och medlemsökningen bedöms därför bli mindre (se "Effekter för sysselsättning" ovan). Då medlemskap i en arbetslöshetskassa är nära sammankopplat till medlemskap i en arbetstagarorganisation (fackförening) kan förslaget även leda till en viss ökning av medlemsantalet i dessa organisationer.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med den fria rörligheten för arbetstagare och även i övrigt förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget medför en ökad administration för Skatteverket. Tillkommande kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget uppskattas öka måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna marginellt. Eventuella kostnadsökningar bedöms rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några direkta effekter för företag eller miljö.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

1 kap.

11 §

I paragrafen ges upplysningar om vilka skattereduktioner som finns i lagen.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att även skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa tas med i uppräkningsen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

67 kap.

1 §

I paragrafen regleras vilka av bestämmelserna i kapitlet om skattereduktioner som gäller för fysiska respektive juridiska personer.

Ändringen i *första stycket* innebär att en hänvisning görs till bestämmelserna om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa på så sätt att skattereduktionen gäller för fysiska personer.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

2 §

I paragrafen anges i vilken ordning skattereduktionerna görs när en skattskyldig har rätt till flera skattereduktioner.

Ändringen i *första stycket* innebär att skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa förs in i uppräkningsen på så sätt att den görs efter de övriga skattereduktionerna i kapitlet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

49 §

Paragrafen är ny och reglerar vem som kan få skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa.

Av *första stycket* framgår att den som är obegränsat skattskyldig under någon del av beskattningsåret har rätt till skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa. Av 52 § framgår i vilken utsträckning som en fysisk person har rätt till skattereduktion om personen varit obegränsat skattskyldig under bara någon del av beskattningsåret, se kommentaren till 52 §.

Av *andra stycket* framgår att även begränsat skattskyldiga personer kan ha rätt till skattereduktionen. Det gäller om personen är begränsat skattskyldig enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 och dennes överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige. De som omfattas av bestämmelserna i 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 är utomlands bosatta personer som begärt att få sina tjänsteinkomster beskattade enligt inkomstskattelagen i stället för enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om

särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. samt skattskyldiga som beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet för inkomster från ett fast driftställe eller en fastighet i Sverige. Med överskott av förvärvsinkomster avses summan av tjänsteintäkter och intäkter av näringsverksamhet efter avdrag för kostnader i respektive inkomstslag. Det ankommer på den skattskyldige att ange vilka inkomster denne uppbär utomlands.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

50 §

Paragrafen är ny och reglerar hur underlaget för skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa bestäms.

Av *första stycket* framgår att underlaget för skattereduktionen består av den avgift som betalas till en svensk arbetslöshetskassa. Med det avses den avgift som en arbetslöshetskassa, enligt 41 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, ska ta ut av medlemmarna och som bestäms så att den i förening med andra inkomster täcker kassans förvaltningskostnader, betalningen av finansieringsavgift och övriga utgifter.

Av *andra stycket* framgår att avgift till en utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring ska medräknas i underlaget. Det är den skattskyldiges ansvar att visa att avgift som han eller hon betalat är av sådant slag att den är jämförbar med avgiften till en svensk arbetslöshetskassa. Av bestämmelsen framgår även att det krävs en begäran från den skattskyldige för att en utländsk avgift ska medräknas i underlaget, se kommentaren till 31 kap. 33 d § skatteförordelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.4.

51 §

Paragrafen är ny och reglerar skattereduktionens storlek. Av paragrafen framgår att skattereduktionens storlek är 25 procent av underlaget.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

52 §

Paragrafen är ny. Paragrafen innehåller bestämmelser för hur skattereduktionen ska beräknas när de som är obegränsat skattskyldiga bara varit det en del av beskattningsåret.

Av *första stycket* framgår i vilken utsträckning de som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret har rätt till skattereduktion. Skattereduktion enligt 49–51 §§ görs i sådana fall med en tolfte del av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken de är obegränsat skattskyldiga.

Av *andra stycket* framgår att den som varit obegränsat skattskyldig under enbart en del av beskattningsåret ändå kan ha rätt till full skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa. Det gäller om den skattskyldiges överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

9.2 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

22 kap.

1 §

I paragrafen anges innehållet i kapitlet som avser skyldighet att lämna kontrolluppgift om vissa andra förhållanden.

Ändringen innebär att en ny strecksats införs som anger att det i 27 § finns en bestämmelse om skyldighet att lämna kontrolluppgift om skatte-reduktion för avgift till arbetslöshetskassa.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

27 §

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om kontrolluppgifts-skyldighet om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa.

Av *första stycket* framgår att kontrolluppgift ska lämnas om skatte-reduktion för avgift till arbetslöshetskassa enligt 67 kap. inkomstskatte-lagen (1999:1229). Bestämmelserna om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa finns i 67 kap. 49–52 §§ samma lag.

Enligt *andra stycket* lämnas kontrolluppgift för fysiska personer och dödsbon av svenska arbetslöshetskassor.

Av *tredje stycket* framgår att en medlem har rätt att skriftligen hos arbetslöshetskassan begära att kontrolluppgift avseende betald avgift inte ska lämnas.

I *fjärde stycket* anges vad kontrolluppgiften ska innehålla. Kontrollupp-giften ska innehålla uppgift om avgifter som har betalats till arbetslöshets-kassan under året. Med året avses kalenderåret. Av 24 kap. 4 § framgår att kontrolluppgift också ska innehålla nödvändiga identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och den som kontrolluppgiften lämnas för.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

23 kap.

2 §

I paragrafen regleras kontrolluppgiftsskyldigheten avseende fysiska personer som är begränsat skattskyldiga.

Ändringen i första stycket är föranledd av den nya kontrolluppgifts-skyldigheten som införs i 22 kap. 27 § och innebär att denna kontroll-uppgiftsskyldighet även gäller för fysiska personer som är begränsat skatt-skyldiga.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

31 kap.

1 §

I paragrafen anges innehållet i kapitlet som avser vad en inkomst-deklaration ska innehålla.

Ändringen i den trettonde strecksatsen innebär att en hänvisning även görs till den nya 33 d § i kapitlet som innehåller en uppgiftsskyldighet i inkomstdeklarationen för den som begär att avgift till utländsk arbets-löshetskassa eller motsvarande uppgift enligt en utländsk stats arbets-

löshetsförsäkring ska medräknas i underlaget för skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

33 d §

Paragrafen är ny. I paragrafen anges en uppgiftsskyldighet i inkomstdeklarationen för den som begär att avgift till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring ska medräknas i underlaget för skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa. Att avgift till utländsk arbetslöshetskassa eller motsvarande avgift enligt en utländsk stats arbetslöshetsförsäkring efter begäran kan medräknas i ett sådant underlag framgår av 67 kap. 50 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229).

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.